



Grant Thornton

An instinct for growth™

Sprawozdanie niezależnego biegłego  
rewidenta z badania sprawozdania  
finansowego sporządzonego za 2017 rok

**SKOK**

**im. Z. Chmielewskiego**



Grant Thornton

An instinct for growth™

# Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego

Grant Thornton Polska  
Sp. z o.o. sp. k.  
ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E  
61-131 Poznań  
Polska

T +48 61 62 51 100  
F +48 61 62 51 101  
www.GrantThornton.pl

Dla Zebrania Przedstawicieli Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. Zygmunta Chmielewskiego

## Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. Zygmunta Chmielewskiego (Kasa) z siedzibą w Lublinie, ul. Konrada Wallenroda 2E, na które składa się wprowadzenie do rocznego sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2017 roku (w tym współczynnik wypłacalności), rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w funduszu własnym, rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

### *Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Kasy za roczne sprawozdanie finansowe*

Zarząd Kasy jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, rocznego sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 roku poz. 395 z późniejszymi zmianami) (Ustawa o rachunkowości), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa, a także statutem Kasy. Zarząd Kasy jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z Ustawą o rachunkowości Zarząd oraz Członkowie Rady Nadzorczej Kasy są zobowiązani do zapewnienia, aby roczne sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

### *Odpowiedzialność biegłego rewidenta*

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o tym rocznym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania.

Badanie rocznego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 roku poz. 1089) (Ustawa o biegłych rewidentach),

Audyt – Podatki – Outsourcing – Doradztwo  
Member of Grant Thornton International Ltd



- Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późniejszymi zmianami w związku z uchwałą nr 2041/37a/2018 z dnia 5 marca 2018 roku oraz
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) (Rozporządzenie 537/2014).

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że roczne sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności co do tego, czy roczne sprawozdanie finansowe jako całość zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tegorocznego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na roczne sprawozdanie finansowe.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w rocznym sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia rocznego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Kasę rocznego sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Kasy. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Kasy wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Kasy ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z zastrzeżeniem. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

### *Niezależność*

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od Kasy zgodnie z przepisami Ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 Ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014.



*Wybór firmy audytorskiej*

Zostaliśmy wybrani do badania rocznego sprawozdania finansowego Kasy uchwałą Rady Nadzorczej Kasy z dnia 12 grudnia 2017 roku. Sprawozdania finansowe Kasy badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2016 roku, to jest przez dwa kolejne lata obrotowe. Do badania każdego z tych lat obrotowych byliśmy powoływani odrębnie.

*Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka*

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowną reakcję na te rodzaje ryzyka. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

| Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Reakcja biegłego rewidenta na zidentyfikowane ryzyko oraz w stosownych przypadkach najważniejsze spostrzeżenia związane z ryzykiem                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Wycena należności z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>Wartość bilansowa pozycji Kredyty i pożyczki zaprezentowana w sprawozdaniu finansowym Kasy sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 435 milionów złotych, co stanowiło 41% sumy aktywów na dzień bilansowy. Rozmiary oraz jakość portfela należności Kasy odzwierciedlają skalę oraz efektywność akcji kredytowej i mają istotny wpływ na ocenę sprawozdania finansowego jako całości.</p> <p>Należności z tytułu kredytów i pożyczek generują ryzyko już w momencie ich udzielania. Ograniczenie skali ryzyka, że zaprezentowane w bilansie należności nie istnieją, wymaga prawidłowego zaprojektowania i funkcjonowania procesu udzielania kredytów i pożyczek. Należności narażone są również na ryzyko utraty wartości. Wyrazem oceny wystąpienia przesłanek utraty wartości należności oraz kwantyfikacji skali ryzyka utraty wartości są odpisy aktualizujące tworzone przez Zarząd Kasy zgodnie z polityką rachunkowości, ustanowioną w oparciu o stosowne przepisy. Nieprawidłowa ocena i kwantyfikacja ryzyka utraty wartości, a także niewłaściwe zarządzanie ryzykiem istnienia należności, może prowadzić do zawyżenia wartości należności w sprawozdaniu finansowym Kasy.</p> <p>Główne założenia dotyczące wyceny należności, w tym w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących, a także skalę tych odpisów według stanu na koniec 2017 roku oraz roku poprzedniego, Zarząd Kasy przedstawił odpowiednio w punkcie I. Wprowadzenia do sprawozdania finansowego oraz w nocy Informacji dodatkowych i objaśnień <i>z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek oraz inne należności</i>.</p> | <p>W ramach przeprowadzonego badania, w celu odpowiedzi na ryzyko zawyżenia wartości należności zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym Kasy, wykonaliśmy czynności:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznania, zrozumienia i opisanie ustanowionego przez Kasę procesu udzielania kredytów i pożyczek,</li> <li>oceny polityki rachunkowości w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość należności, w tym zgodności polityki z obowiązującymi regulacjami prawnymi i adekwatności do bieżącej struktury portfela należności Kasy.</li> </ul> <p>Ponadto, w odniesieniu do wybranej próby należności, przeprowadziliśmy m.in. procedury:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>potwierdzenia istnienia sald należności,</li> <li>weryfikacji prawidłowości zaliczania poszczególnych pozycji należności do kategorii ryzyka ustanowionych w stosownych przepisach na potrzeby tworzenia odpisów aktualizujących, w tym w szczególności prawidłowości oceny terminowości spłat należności oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużników,</li> <li>analizy metodologii przyjętej do ustalania poziomu odpisów aktualizujących oraz rekalkulacji tych odpisów,</li> <li>oceny zasadności skorzystania z możliwości pomniejszenia odpisów aktualizujących w związku z ustanowionymi zabezpieczeniami,</li> <li>weryfikacji jakości i wyceny zabezpieczeń stanowiących podstawę pomniejszenia odpisów aktualizujących należności.</li> </ul> <p>Dodatkowo, na bazie całego portfela należności, przeprowadziliśmy m.in. procedury:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>oceny prawidłowości i kompletności naliczania odsetek od należności,</li> <li>analizy kształtowania się poziomu należności w stosunku do przychodów ujętych w sprawozdaniu finansowym Kasy w związku z tymi należnościami w</li> </ul> |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2017 roku na tle roku poprzedniego.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Zdolność do kontynuowania działalności</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p>Sprawozdanie finansowe Kasy za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku zostało sporządzone przy założeniu zdolności Kasy do kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.</p> <p>Założenie to lub jego brak jest kluczowe w procesie sporządzania sprawozdania finansowego, ponieważ stanowi podstawę do formułowania polityki rachunkowości w zakresie wyceny aktywów i zobowiązań w sprawozdaniu finansowym oraz jest istotną informacją dla wszystkich odbiorców sprawozdania finansowego na temat dalszego funkcjonowania Kasy. Błędna interpretacja lub pominięcie w analizie przesłanek świadczących o istnieniu okoliczności, które mogą wskazywać na zagrożenie kontynuowania działalności, może spowodować, że przyjęcie założenia o kontynuowaniu działalności nastąpi w sposób nieuzasadniony. W takiej sytuacji sprawozdanie finansowe zostałoby sporządzone przy zastosowaniu nieprawidłowych zasad rachunkowości, a odbiorcy sprawozdania podejmowałby decyzje gospodarcze w oparciu o błędne informacje.</p> <p>Opis czynników i założeń uwzględnionych przy przyjmowaniu założenia o kontynuowaniu działalności w dającej się przewidzieć przyszłości Zarząd Kasy przedstawił we Wprowadzeniu do sprawozdania finansowego w punkcie zatytułowanym <i>Zagrożenie kontynuowania działalności Kasy</i>.</p> | <p>W toku prowadzonych prac, w celu zweryfikowania zasadności przyjętego przez Zarząd Kasy założenia o kontynuowaniu działalności przez Kasę w dającej się przewidzieć przyszłości, wykonaliśmy m.in. procedury:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• oceny otoczenia, w jakim Kasa funkcjonowała w 2017 roku i w 2018 roku do dnia sporządzenia zbadanego sprawozdania finansowego, a także zmian tego otoczenia w stosunku do stanu z 2016 roku, w tym w szczególności zmian w obowiązujących Kasę przepisach prawnych, sytuacji makroekonomicznej oraz doniesień medialnych z sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,</li> <li>• oceny działań podejmowanych przez Zarząd Kasy w zakresie identyfikacji i zarządzania ryzykami charakterystycznymi dla działalności Kasy,</li> <li>• oceny wpływu wytycznych i rekomendacji organów nadzoru finansowego na sprawozdanie finansowe Kasy oraz stopnia wdrożenia przez Kasę tych wytycznych i rekomendacji,</li> <li>• oceny spełnienia wymogów ostrożnościowych obowiązujących Kasę,</li> <li>• analizy sytuacji finansowej Kasy, w tym analizy struktury i dynamiki sprawozdania finansowego oraz wartości wskaźników finansowych w 2017 roku w porównaniu z rokiem poprzednim, ze szczególnym uwzględnieniem dynamiki przychodów, rentowności podstawowej działalności Kasy, struktury aktywów i jakości portfela kredytów i pożyczek, płynności bieżącej i strukturalnej Kasy w połączeniu z analizą luki finansowej,</li> <li>• analizy założeń Programu Postępowania Naprawczego przygotowanego w poprzednich latach i aktualizowanego przez Zarząd Kasy,</li> <li>• analizy ujawnień w zakresie opisu okoliczności, które mogą wskazywać na zagrożenie kontynuowania działalności, zawartych przez Zarząd Kasy we Wprowadzeniu do sprawozdania finansowego.</li> </ul> |

#### Uzasadnienie opinii z zastrzeżeniem

Sprawozdanie finansowe Kasy za poprzedni rok obrotowy, zakończony 31 grudnia 2016 roku, zbadaliśmy w roku ubiegłym. Wyraziliśmy o tym sprawozdaniu finansowym opinię z zastrzeżeniem dotyczącym wykazanych w aktywach tego sprawozdania finansowego wkładów wniesionych na fundusz stabilizacyjny w Kasie Krajowej w wysokości 12 316 tysięcy złotych. Biorąc pod uwagę sytuację sektora, w którym Kasa działała, istniały przesłanki wskazujące na to, że część tego składnika aktywów mogła utracić wartość i należało dokonać szacunku ewentualnych strat z tego tytułu. W związku z tym, że nie było możliwe przeprowadzenie wystarczających procedur, które pozwalałyby na zbadanie, czy wkład wniesiony na fundusz stabilizacyjny wykazany w bilansie Kasy sporządzonym na dzień 31 grudnia 2016 roku utracił wartość, nie mogliśmy się wypowiedzieć na ten temat.

Zgodnie z przedstawionym przez Kasę Krajową rozliczeniem, na dzień 31 grudnia 2017 roku stan funduszu stabilizacyjnego wynosił 218 253 tysiące złotych, z czego 205 534 tysiące złotych stanowiły środki przekazane na pomoc dla sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w postaci obejmowania udziałów nadobowiązkowych w kasach. Skala i kierunki wykorzystania funduszu przez Kasę Krajową nie uległy istotnej





zmianie w stosunku do 2016 roku, natomiast wartość bilansowa wkładu wniesionego przez Kasę zmniejszyła się w wyniku amortyzacji i na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 11 632 tysiące złotych. W dalszym ciągu nie jest możliwe wykonanie wystarczających procedur pozwalających oszacować skalę ewentualnej utraty wartości wkładu na fundusz stabilizacyjny, dlatego nie możemy potwierdzić prawidłowości wyceny bilansowej tego składnika aktywów.

## *Opinia z zastrzeżeniem*

Naszym zdaniem, z wyjątkiem ewentualnych skutków sprawy opisanej w *Uzasadnieniu opinii z zastrzeżeniem*, załączone roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Kasy na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych prawidłowo zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Kasę przepisami prawa i postanowieniami statutu Kasy.

## *Objaśnienie*

Nie zgłaszając dalszych zastrzeżeń do prawidłowości i rzetelności zbadanego rocznego sprawozdania finansowego, zwracamy uwagę na fakt, że rok 2017 był kolejnym rokiem, w którym przychody z tytułu odsetek obniżyły się w stosunku do roku poprzedniego. Dodatkowo wykazana w zbadanym sprawozdaniu finansowym wartość współczynnika wypłacalności wyniosła 3,75% i była niższa od wymaganej przez obowiązujące Kasę przepisy. Opisane kwestie wskazują na istnienie niepewności co do możliwości kontynuowania przez Kasę działalności. Zarząd Kasy poinformował we Wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, że to sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Kasę w dającej się przewidzieć przyszłości. Jednocześnie we Wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, Zarząd Kasy przedstawił aktualną sytuację Kasy oraz ujawnił ryzyka działalności, które mogą mieć negatywny wpływ na możliwość dalszej kontynuacji działalności. W tym samym elemencie sprawozdania finansowego Zarząd Kasy przedstawił również planowane i podjęte działania mające na celu osiągnięcie dodatnich wyników finansowych, w tym zwiększenie przychodów z działalności podstawowej Kasy oraz wzmocnienie funduszy własnych. Realizacja pozytywnie zaopiniowanego przez Kasę Krajową Programu Postępowania Naprawczego ma pozwolić na osiągnięcie wymaganych wskaźników. Zarząd jest przekonany, że działania te zostaną uwieńczone powodzeniem, jednak pewności takiej nie ma.

Ponadto zwracamy uwagę na fakt, że w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2013 roku Kasa dokonała wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa do spółki Horyzont Partner Sp. z o.o., obejmując w zamian udziały w tej spółce. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 2132 z późniejszymi zmianami), w sprawozdaniu finansowym Kasy za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku udziały te wykazano w wartości godziwej, która na dzień bilansowy została oszacowana na poziomie 4 950 tysięcy złotych. Wartość godziwa udziałów została wyceniona w oparciu o planowane przepływy generowane przez tę spółkę. Zwracamy uwagę, że rzeczywisty poziom osiąganych wpływów może różnić się od zakładanego. Kwestię tę Zarząd Kasy opisał w Dodatkowych informacjach i objaśnieniach do zbadanego sprawozdania finansowego w punkcie zatytułowanym *Wycena udziałów w Spółce Horyzont Partner na dzień bilansowy*.



## Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

### *Opinia na temat sprawozdania z działalności*

Nasza opinia o rocznym sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z Ustawą o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa odpowiedzialny jest Zarząd Kasy. Ponadto Zarząd oraz Członkowie Rady Nadzorczej Kasy są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Kasie i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania rocznego sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia, a także wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, to jest zgodnie z postanowieniami art. 49 Ustawy o rachunkowości i jest zgodne z informacjami zawartymi w załączonym rocznym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Kasie i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania rocznego sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

### *Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych*

Zarząd Kasy jest odpowiedzialny za zapewnienie zgodności działalności Kasy z regulacjami ostrożnościowymi określonymi w odrębnych przepisach, a w szczególności za prawidłowe ustalenie współczynników kapitałowych.

Celem badania sprawozdania finansowego nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania przez Kasę regulacji ostrożnościowych, zatem nie wyrażamy opinii na ten temat. W ramach badania sprawozdania finansowego Kasy przeprowadziliśmy procedury, których celem była identyfikacja naruszenia przez Kasę regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia przez Kasę współczynników kapitałowych zaprezentowanych w Informacjach dodatkowych i objaśnieniach do załączonego sprawozdania finansowego, które mogłyby mieć istotny wpływ na to sprawozdanie finansowe.

W wyniku przeprowadzonego badania załączonego sprawozdania finansowego informujemy, że nie stwierdziliśmy przypadków naruszenia przez Kasę w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku obowiązujących ją regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia przez Kasę współczynników kapitałowych na dzień 31 grudnia 2017 roku, które mogłyby mieć istotny wpływ na zbadane sprawozdanie finansowe.

Elżbieta Grześkowiak

Biegły Rewident nr 5014

Kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie w imieniu

Grant Thornton Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.,

Poznań, ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E, firma audytorska nr 4055

Poznań, 11 czerwca 2018 roku